Notulen van de vergadering van de Ministerraad op 23 jan. 1956
*'s Morgens te 11 uur aangevangen en 's middags voortgezet, Trêveszaal.

Aanwezig: De Minister-President Drees en de Ministers Algera, Beel, De Bruijn, Cals, Donker, Kernkamp, Mansholt, Staf, Suurhoff, Van Thiel, Witte en Zijlstra (afwezig zijn de Ministers Beyen, Van de Kieft en Luns).
Tevens is aanwezig (bij punt 10) Staatssecretaris Van den Berge.
Secretaris: J. Middelburg.
- - -

3. *Buitenlands beleid*
a. *De besprekingen met Indonesië te Genève* (Zie notulen MR d.d. 16 januari 1956, punt 3f. #Zie ook notulen MR 30/1/56, punt 3.)
De *Minister-President* deelt mede, dat de Indonesische delegatie niet uit Genève was vertrokken en tenslotte toestemming van de Indonesische Regering had gekregen om te blijven. Het lijkt duidelijk, dat de besprekingen mislopen, maar men wil trachten te bereiken, dat de schuld van de afbreking van de conferentie aan Nederland komt; een andere mogelijkheid is, dat men toch nog tracht de concessies te incasseren, die reeds verkregen zijn. Aan de Indonesische Zaakgelastigde heeft Minister Luns medegedeeld, dat vóór hervatting van de besprekingen in Genève onzerzijds eerst opheldering in Djakarta gevraagd zal worden over een aantal punten. Zo heeft men van Indonesische zijde in strijd met het gemeenschappelijk communiqué over de onderbreking der besprekingen de mededeling verspreid, dat de delegaties het over de teksten reeds eens geworden waren. Ook de advocaat Mr. Van Empel is nog niet toegelaten, terwijl evenmin Nederlandse arrestanten in vrijheid zijn gesteld. Er zal een nota worden gezonden aan Van Bylandt om over een aantal punten opheldering aan de Indonesische Regering te vragen. Aan Nederlandse zijde zal men dus even kunnen afwachten tot antwoord op deze vragen is verkregen.

Minister *Beel* vraagt een beslissing in de Ministerraad te nemen als men voor de vraag staat of de besprekingen in Genève zullen worden hervat. Als het odium van de afbreking der besprekingen op Nederland komt, gaat het erom of de afbreking zal berusten op de omstandigheid, dat men het zakelijk niet eens is geworden, dan wel op de zwakke positie van de Indonesische Regering. Het lijkt spreker dan het beste dit op het laatste te baseren.

Minister *Donker* acht het goed, dat er inlichtingen gevraagd zijn, maar is het eens met Minister Beel, dat de belangrijkste vraag is of het juist is met dit gezelschap verder te gaan. Spreker helt over naar de stelling, dat Nederland wel wil spreken, maar dan met een tegenpartij, die in eigen land een voet aan de grond heeft. Zo gezien zou men de hervatting van de besprekingen kunnen uitstellen, totdat na de bijeenkomst van het nieuwe Parlement meer klaarheid in Indonesië is gekomen.

Minister *Kernkamp* zou het met een dergelijk uitstel wel eens zijn, maar vraagt zich af of het wel wenselijk is deze inlichtingen in Djakarta te vragen. Het kan zijn, dat door de voortzetting der onderhandelingen deze Indonesische onderhandelaars, die nog redelijk goed gezind zijn tegenover Nederland, in het volgende Kabinet juist zullen ontbreken.

Minister *Staf* meent, dat Nederland in een moeilijke positie is gekomen. Hij gelooft, dat op het ogenblik de PNI in Genève ook meespeelt. Van Indonesische zijde doet men nu alsof er reeds een wilsovereenstemming ten aanzien van de protocollen en de andere stukken is geweest. Spreker informeert voorts wat er waar is van berichten over de houding van Engeland en of aan Stikker gevraagd is hiernaar te informeren. Selwyn Lloyd heeft enkele dagen, voordat hij Minister van Buitenlandse Zaken werd, tegen spreker gezegd, dat hij erom moest denken, dat Nederland een standpunt ten aanzien van Nieuw-Guinea moest innemen, maar thans krijgt men de indruk, dat de Engelse Regering weer doende is de kool en de geit te sparen.

Kenmerk: Ministerraad.
© NA, archief van de Ministerraad en onderradendoos 403
http://resources.huygens.knaw.nl/indonesischebetrekkingen1945-1969/Nederlands-indonesischeBetrekkingen1950-1963/Document/15505

Minister *Mansholt* vraagt zich met betrekking tot de tactiek af of het wel juist is tot een conclusie te komen om niet met dit Indonesische Kabinet, dat te zwak is, verder te onderhandelen. Dan zou men a contrario kunnen concluderen, dat beide partijen het over de agendapunten inzake de Finec en Nieuw-Guinea eens waren.
- - -

Middagvergadering

3. *Buitenlands beleid*
a. *De besprekingen met Indonesië in Genève* (Vervolg.)
Minister *Suurhoff* is van mening, dat de tactiek die thans gevolgd moet worden, in hoge mate afhangt van de vraag hoe men de situatie in Indonesië ziet. Men kan dan zeggen, dat dit Kabinet op zijn laatste benen loopt, maar dit Kabinet laat toe, dat Ministers eruit lopen. Het is spreker niet duidelijk hoe men dit moet beschouwen. Het leger neemt in Indonesië ook een belangrijke machtspositie in. Spreker zou sterk de neiging hebben niet de vorming van een nieuwe Regering af te wachten.

Minister *Zijlstra* meent, dat enerzijds in het betoog van de Ministers Beel en Kernkamp veel waars zit; aan het betoog van Minister Suurhoff voegt hij echter het volgende toe. Indien men aanneemt, dat in de Indonesische delegatie een aantal mensen zitten, die een redelijke regeling wensen zowel voor hun land als voor Nederland, zou men hen wel ernstig voor het hoofd stoten als men nu zei niet meer met hen de besprekingen verder te willen voeren. Daarom zal men dit wel degelijk ernstig moeten overwegen. Men zou kunnen trachten tot een gemeenschappelijk communiqué te komen met de strekking, dat de partijen nog verder zullen moeten spreken, omdat zij er nog niet uitgekomen zijn.

De *Minister-President* gelooft, dat de Raad vandaag geen standpunt over procedure of tactiek behoeft in te nemen. Het lijkt hem, dat men niet kan verwachten, dat nog een extra-vergadering van de Ministerraad wordt gehouden, zodat eerst volgende maandag een beslissing zal kunnen worden genomen. Spreker is er ook niet vóór te zeggen, dat Nederland met deze Indonesische delegatie niet verder kan onderhandelen. Het is mogelijk, dat Anak Agung niet in de regering zal terugkeren, maar in de Regering-Harahap en in de delegatie zitten degenen, die nog het meest ervoor voelen met het Westen tot overeenstemming te komen. Als onzerzijds zou worden verklaard, niet met hen verder te kunnen spreken eenvoudig omdat wij hun positie te zwak vinden, zullen wij tegenover het buitenland niet sterk staan, terwijl men de betrokkenen zeer voor het hoofd zou stoten. Wel zullen wij op allerlei punten eerst moeten worden ingelicht, terwijl opnieuw onzerzijds duidelijk moet worden gemaakt, dat wij niet tekenen als ten aanzien van de Nederlandse arrestanten niets gebeurt. Spreker stelt voor thans te wachten hoe het verder loopt; hij neemt aan, dat in de volgende vergadering ook Minister Luns aanwezig zal zijn.

Minister *Beel* acht het ook wenselijk te wachten tot Minister Luns weer aanwezig is. Spreker verwacht, dat in Genève geen overeenstemming te bereiken zal zijn; dan zoekt spreker het liever in de onduidelijkheid van de politieke situatie, waarbij kan worden gezegd, dat de besprekingen worden aangehouden tot deze situatie duidelijker is.
- - -